

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir

İlham Əliyev

SƏS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 013 (5485) 23 yanvar 2018-ci il. "Əlinçə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

Azərbaycan dünya birliyi üçün önəmli tərəfdaşa çevrilib

*Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev
Davosda bir sıra mühüm görüşlər keçirib*

Səh → 3

Qanlı 20 Yanvar faciəsinin
28-ci ildönümü ilə əlaqədar
Şəhidlər xiyabanını ümumxalq
ziyəreti

→ 2

Əli Əhmədov: "Qida
Təhlükəsizliyi Agentliyi bir
neçə dövlət qurumunun icra
etdiyi funksiyaları həyata
keçirəcək"

→ 5

Naxçıvanda 20 Yanvar
faciəsinin 28-ci ildönümü
qeyd edilib

→ 6

Prezident yanında Apellyasiya
Şurası 2017-ci ildə ona
ünvanlanan bütün şikayətlərə
baxaraq
müvafiq qərarlar
qəbul edib

→ 7

Məzahir Pənahov:
"Azərbaycanda prezident
seçkiləri ilə bağlı hazırlıq
işlərinə başlanılıb"

→ 5

Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti:
Son illərin ən iri mütəşəkkil
qaçaqmalçılıq şəbəkəsi ifşa
olunub

→ 11

→ 7

KİVDF-nin 2017-ci
ildəki fəaliyyəti
qənaətbəxs
qiymətləndirilib

→ 14

Sərdar Cəlalov:
"Dədələrinə belə
güzaştə getməzlər"

→ 13

Türkiyənin demarşı -
"Fərat qalxanından"
"Zeytun budağına"

23 yanvar 2018-ci il

Qanlı 20 Yanvar faciəsinin 28-ci ildönümü ilə əlaqədar Şəhidlər xiyabanını ümumxalq ziyarəti

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev şəhidlərin əziz xatirəsini yad edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva yanvarın 20-də - Ümumxalq Hüzün Günündə Şəhidlər xiyabanında 20 Yanvar şəhidlərinin xatirəsini yad ediblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Qanlı Yanvar hadisələrindən 28 il keçir. 1990-cı il yanvarın 20-si Azərbaycanın müasir tarixinə ən faciəli günlərdən biri, eyni zamanda, xalqımızın qəhrəmanlıq səhifəsi kimi daxil olub, milli müstəqillik, azadlıq uğrunda mübarizəsinin və yenilməz iradəsinin rəmzinə çevrilib. Təpədən-dırnağa qədər silahlanmış keçmiş sovet ordusunun cəza tədbirlərinə məruz qalan xalqımız azadlıq əzmini itirməmiş, əksinə, haqq səsini daha ucadan bəyan etmişdi. Düz 28 il əvvəl doğma yurdunun, xalqının azadlığını, şərəf və ləyaqətini hər şeydən uca tutan vətənpərvər Azərbaycan övladları həmin müdhiş gecədə canlarından keçərək şəhidlik zirvəsinə ucaldılar. Sovet qoşunlarının Azərbaycanda törətdiyi qanlı qırğından uzun illər keçməsinə baxmayaraq, xalqımız

o dəhşətli günlərin ağrı-acısını unutmur, öz vətəndaşlarına divan tutan sovet imperiyasının ovaxtkı rəhbərlərinə və onların Azərbaycandakı nökrələrinə dərin nifrətini bildirir.

Azərbaycana qarşı ərazi iddiaları irəli sürən Ermənistanın təcavüzkarlığından və keçmiş SSRİ rəhbərliyinin onlara havadarlığından hiddətlənən, Bakının küçə və meydanlarına çıxaraq buna qəti etirazını bildiren xalq kütlələrinə qarşı sovet ordusunun döyüş hissələrinin yeridilməsi Azərbaycanda misli görünməyən faciəyə səbəb oldu. Milli azadlığı, ölkəsinin ərazi bütövlüyü uğrunda mübarizəyə qalxan dinc əhaliyə divan tutulması, kütləvi terror nəticəsində yüzlərlə günahsız insanın qətlə yetirilməsi və yaralanması totalitar sovet rejiminin süqutu ərəfəsində onun cinayətkar mahiyyətini bütün dünyaya bir daha nümayiş etdirdi. Keçmiş sovet dövlətinin hərbi məşininin həmin gün Azərbaycan xalqına qarşı həyata keçirdiyi vəhşi terror aktı insanlıq əleyhinə törədilən ən ağır cinayətlərdən biri kimi bəşər tarixinə yazıldı. Böyük itkilər, günahsız insanların qətlə ilə nəticələnən 20 Yanvar faciəsi mərkəzi hakimiyyət başda olmaqla cinayətkar imperiya rəhbərliyinin Azərbaycana qarşı xəyanətkar siyasətinə dözməyən, azadlığına, müstəqilliyinə can atan xalqımızın həmd və mübarizliyini, əyilməzliyini və meğrurluğunu nümayiş etdirdi.

20 Yanvar Azərbaycan xalqının tarixində

sadəcə ağrı və acı ilə xatırlanacaq gün deyil. 20 Yanvar Azərbaycan xalqının şan və şərəf günüdür. Xalq həmin gün üstünə şığıyan dəhşətli kabusu, sovet hərbiçilərinin qorxunc qaragürhuna qarşı sinəsini sipər etməyi, özünün mənliliyini və mətinliyini nümayiş etdirməyi bacardı. Məhz həmin hadisələr bilavasitə nümayiş etdirdi ki, Azərbaycan xalqı pozulan hüquqlarının, suverenliyinin bərpa olunması uğrunda savaşımaq əzminə sahibdir. Təəssüf ki, həm SSRİ, həm də ovaxtkı Azərbaycan rəhbərliyi bu qanlı cinayətin bilavasitə təşkilatçısı və iştirakçısı olduğundan nəinki onun açılması və cinayətkarların məsuliyyətə cəlb olunmasından ötrü tədbirlər görmədi, əksinə bu vəhşiliyi gizlətmək üçün əlindən gələni etdi. 20 Yanvar faciəsindən bir gün sonra ulu öndər Heydər Əliyevin Azərbaycanın Moskvadakı daimi nümayəndəliyinə gedərək xalqımızın kədərini bölüşməsi və qırmızı rejimin ölkəmizdə həyata keçirdiyi qanlı aksiyanı ifşa etməsi o dövrdə xalqımıza bir dayaq, bir təsəlli oldu. Xalq o ağır günlərdə köməksiz olmadığını hiss etdi.

Əlbəttə, ermənilərin fitvası ilə törədilmiş bu cinayət Azərbaycan xalqının iradəsini qıra, azadlıq eşqini söndürə bilmədi. Xalqımız qanı bahasına da olsa istəyinə - azadlıq və

müstəqilliyinə qovuşdu və bu nailiyyəti heç vaxt əlindən verməyəcək.

Keçmiş sovet hərbi məşininin Azərbaycanda törətdiyi qanlı qırğın mahiyyətinə görə dövlətin öz vətəndaşlarına qarşı tarixdə misli görünməmiş təcavüzü, qətləməsi idi. Bu, keçmiş SSRİ və Azərbaycan SSR konstitusiyalarının kobudcasına pozulması, ayaqlar altına atılması idi. Həmin gün keçmiş SSRİ dövləti dinc əhəlinin üstünə qoşun yeritməklə BMT Nizamnaməsinə, beynəlxalq hüquq normalarına məhəl qoymamış, iştirakçısı olduğu Mülki və Siyasi Hüquqlar Haqqında Beynəlxalq Paktın bir sıra müddəalarını cinayətkarına pozmuşdu.

Xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin Azərbaycan rəhbərliyinə qayıdışından

sonra - 1994-cü ildə 20 Yanvar hadisələrinə siyasi-hüquqi qiymət verildi və cinayəti törədənlərin adları ictimaiyyətə çatdırıldı. 20 Yanvar - Ümumxalq Hüzün Günü elan edildi.

Azərbaycan xalqı hər il 20 Yanvar faciəsi qurbanlarının xatirəsini dərin ehtiramla yad edir.

Yanvarın 20-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Qanlı Yanvar faciəsində həlak olanların əziz xatirəsini yad etmək üçün Şəhidlər xiyabanına gəldilər.

Dövlətimizin başçısı "Əbədi meşəl" abidəsinin önünə əklil qoydu.

Müdafie Nazirliyinin əlahiddə nümunəvi hərbi orkestrinin ifasında Azərbaycan Respublikasının dövlət himni səsləndi.

Dövlət və hökumət rəsmiləri, respublikamızdakı dini icmaların başçıları, xarici ölkələrin Azərbaycandakı səfirləri, beynəlxalq təşkilatların nümayəndələri də şəhidlərin əziz xatirəsini yad etdilər.

Şəhidlər xiyabanının ziyarət olunması mərasimində Milli Məclisin sədri Oqtay Əsədov və Prezident Administrasiyasının rəhbəri Ramiz Mehdiyev iştirak ediblər.

Azərbaycan dünya birliyi üçün önəmli tərəfdaşa çevrilib

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Davosda bir sıra mühüm görüşlər keçirib

rəhbərlik etdiyi şirkət barədə Prezident İlham Əliyevə məlumat verdi. O, hazırda 30-dan çox ölkədə 70-dən artıq ofisi olan "Black Rock" şirkətinin 6,3 milyard ABŞ dolları investisiya portfelini ilə dünyanın ən böyük investisiya şirkəti olduğunu bildirdi.

Azərbaycanda qeyri-neft sektorunun inkişafının, bu sahədə həyata keçirilən islahatların maraqla izləndiyini deyən Lourens Fink ümidvar olduğunu bildirdi ki, yaxın illərdə Azərbaycan Respublikası "Black Rock" şirkətinin tək investör qismində deyil, həm də investisiya hədəfi qismində də çıxış edəcək. Lourens Fink yaxın zamanlarda Azərbaycana səfər edəcəyini və ölkəmizin investisiya imkanları ilə bir daha tanış olacağını məmnunluqla bildirdi.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Dövlət Neft Fondu ilə "Black Rock" şirkəti arasında yaranan əməkdaşlığın məmnunluq doğurduğunu bildirdi. Dövlətimizin başçısı son illər ölkəmizdə iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrində həyata keçirilən səmərəli islahatları

dirdi.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yanvarın 22-də Davosda Rusiyanın "LUKOİL" şirkətinin prezidenti Vahid Ələkbərov ilə görüşüb. Görüşdə "LUKOİL" şirkətinin Azərbaycandakı uğurlu fəaliyyəti müzakirə olundu. Bu şirkətin 20 ildən çoxdur ki, ölkəmizə sərmayələr qoyduğu qeyd edildi. "LUKOİL"-SOCAR əlaqələrinin uğurla inkişaf etdiyi bildirildi və gələcək əməkdaşlığın istiqamətləri ilə bağlı fikir mübadiləsi aparıldı.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin yanvarın 22-də Davosda "Chevron" şirkətinin korporativ biznes inkişafı üzrə vitse-prezidenti Cey Prayer ilə görüşü olub. AZƏRTAC-ın xüsusi müxbiri xəbər verir ki, Cey Prayer "Azəri-Çıraq-Günəşli" yataqlarının birgə işlənilməsinə nəzərdə tutulan müqavilənin müddətinin uzadılması münasibətilə Prezident İlham Əliyevi təbrik etdi. "Chevron" şirkəti ilə Azərbaycan arasında tərəfdaşlığın yüksək

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Dünya İqtisadi Forumunun illik toplantısında iştirak etmək üçün İsveçrə Konfederasiyasına işgüzar səfəri başlayıb. AZƏRTAC-ın xüsusi müxbiri xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı yanvarın 22-də Davosda Dünya İqtisadi Forumunun prezidenti Börge Brend ilə görüşüb.

Prezident İlham Əliyev Börge Brendi Dünya İqtisadi Forumunun prezidenti seçilməsi münasibətilə təbrik etdi, ona fəaliyyətində uğurlar arzuladı. Görüşdə Dünya İqtisadi Forumu ilə Azərbaycan arasında uzun illər səmərəli əməkdaşlığın həyata keçirildiyi bildirildi. Söhbət zamanı Azərbaycanın beynəlxalq əməkdaşlığa verdiyi töhfəyə toxunularaq ölkəmizin iştirak etdiyi global layihələr, o cümlədən ötən il istifadəyə verilən Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun, həmçinin icrası başa çatmaqda olan TANAP layihəsinin əhəmiyyəti vurğulandı. Zəngin neft ehtiyatlarına malik Azərbaycanda qeyri-neft sektorunun inkişaf etdiyi, ölkəmizə turist axınının getdikcə artdığı bildirildi.

Prezident İlham Əliyev Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı danışıqların hazırkı vəziyyəti barədə məlumat verdi. Söhbət zamanı Dünya İqtisadi Forumu ilə Azərbaycan arasında əməkdaşlığın perspektivləri ətrafında fikir mübadiləsi aparıldı.

Yanvarın 22-də Davosda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin dünyanın ən böyük investisiya qurumu olan ABŞ-ın "Black Rock" şirkətinin təsisçisi, müşahidə şurasının sədri və icraçı direktoru Lourens Fink ilə görüşü olub. AZƏRTAC-ın xüsusi müxbiri xəbər verir ki, Lourens Fink

hatlardan danışdı. Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın liderliyi və təşəbbüsü ilə həyata keçirilən global layihələr, o cümlədən Cənub Qaz Dəhlizi, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu, eləcə də Ələt azad ticarət zonası layihələrindən danışdı, bu layihələrin investisiya qoyuluşu üçün çox səmərəli olduğunu bil-

səviyyədə olduğunu deyən Cey Prayer bu əməkdaşlığın gələcəkdə də uğurla davam edəcəyinə əminliyini ifadə etdi. Prezident İlham Əliyev Azərbaycanda əlverişli investisiya mühitinin yaradıldığını, ölkəmizin etibarlı tərəfdaş olduğunu bir daha vurğuladı.

23 yanvar 2018-ci il

2018-ci il ötən illərlə müqayisədə Azərbaycan üçün daha uğurlu olacaq

Kənd təsərrüfatında aparılan islahatlar və fermerlər üçün yaradılan ən yüksək şərait öz bəhrəsini verməkdədir

2018-ci il ötən illərlə müqayisədə Azərbaycan üçün daha uğurlu il olacaq. Beynəlxalq Valyuta Fondu, Dünya Bankı, 2018-ci ildə bölgədəki digər ölkələrdən fərqli olaraq, Azərbaycanda iqtisadi artımın olacağını proqnozlaşdırırlar. Bunun səbəbləri kimi isə daha çox Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə realaşdırılan islahatlar göstərilir. Doğrudur, 2018-ci ildə ölkəmizin yüksək iqtisadi inkişaf tempi ilə bağlı proqnozları son bir neçə ayda neftin dünya bazarlarındakı qiymətinin artması ilə əlaqələndirmək istəyənlər də var. Lakin Azərbaycan iqtisadiyyatının indiki inkişafameyilli istiqamətlərini təhlil edəndə, aydın olur ki, hətta yaxın gələcəkdə neftin qiymətinin aşağı düşəcəyi halda belə, Azərbaycan iqtisadi inkişafını davam etdirə biləcək.

Ona görə ki, ölkəmiz ötən 5 il ərzində dünyanı bürüyən beynəlxalq iqtisadi böhrandan ən səmərəli şəkildə çıxmağı bacarıb. İlk növbədə, postneft dönməsi üçün çox ciddi iqtisadi potensial yaratmağa nail olub. Məhz Prezident İlham Əliyevin 2014-2017-ci illər ərzində kənd təsərrüfatı və sənayeləşmə istiqamətində apardığı iqtisadi islahatları beynəlxalq ekspertlər inqilabi islahatlar adlandıırırlar. Kənd təsərrüfatında aparılan islahatlar və fermerlər üçün yaradılan ən yüksək şərait öz bəhrəsini verməkdədir. Belə ki, son iki ildə ölkəmizin ixracatında kənd təsərrüfatı məhsullarının həcmi xeyli genişləniib. Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına görə,

2017-ci ildə kənd təsərrüfatı məhsullarının ixrac potensialı 40 faizədək yüksəlib. Həmçinin, ötən il kənd təsərrüfatında ümumi məhsulun dəyəri faktiki qiymətlərlə 6 milyard 200,6 milyon manat təşkil edib.

Qeyd edək ki, Azərbaycan kənd təsərrüfatında daha modern bir kurs üzrə inkişafı hədəfləyib. Bu, məhz dövlətin maliyyə

dəstəyi ilə yaradılması nəzərdə tutulan 38 böyük aqroparkdır. Aqropark biznes modeli olaraq, ilk dəfə dünyanın ən qabaqcıl kənd təsərrüfatı ölkəsi olan və bu sahədən ən yüksək səviyyədə gəlir götürən Hollandiyada yaranıb ki, bu da kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalını, emalını, logistikasını və digər xidmətləri özündə birləşdirən təsərrüfat subyektidir. Aqroparklarda kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı və emal prosesləri, aqrotexnika və logistika, sanitariya və fitosanitar, marketinq və digər xidmətlər, xammal istehsalı, emal prosesləri yüksək gəlirlilik şəraitində həyata keçirilir. Bununla yanaşı, ətraf mühitin qorunması, torpaq və su resurslarından səmərəli istifadə, onların mühafizəsi təmin olunur, eləcə də, bitkiçiliyin, heyvandarlığın, emal sənayesinin və digər sektorların inkişafı üçün möhkəm əsaslar yaranır.

İndi kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalında yüksək texnika və texnologiyalardan istifadə edən iri fermer təsərrüfatlarının və aqroparkların yaradılması zərurətdir. Ona görə ki, müasir əkin texnologiyalarından istifadə edən iri fermer təsərrüfatlarında məhsuldarlıq daha yüksək olur. Hazırda ölkəmizin 20 rayonunda 22 sahibkara məxsus 44 min hektarədək sahəsi olan 32 iri fermer təsərrüfatı fəaliyyət göstərir. Bununla yanaşı, yeni aqro-

parkların yaradılmasına da start verilib. Artıq Yalama aqroparkında birinci mərhələ üzrə işlər başa çatdırılıb və payızlıq qarğıdalı üzrə rekord səviyyədə məhsuldarlığa - hər hektardan 156 sentner yüksəkkeyfiyyətli məhsul istehsalına nail olunub. Şəmkir aqroparkında isə birinci mərhələ üzrə işlər gedir. Ümumilikdə, 22 rayonda 130 min hektarədək ərazidə 27 aqroparkın yaradılması planlaşdırılıb. Bununla belə, dünyada olduğu kimi, ölkəmizdə də kiçik və orta fermer təsərrüfatları say və malik olduğu torpaq sahələrinə görə hələ də üstündür. Elə buna görə də, Azərbaycanda dövləti belə təsərrüfatlara hər cür dəstək verilir. Güzəştli kreditlərin çox hissəsinin aqrar sektorda çalışan kiçik və orta sahibkarlara ayrılması da, bu dəstəyin nəticəsidir. Aqroparkların yaradılması, əsasən, bağıçlıq, quşçuluq və heyvandarlığın xammala olan tələbatının yerli istehsal hesabına ödənilməsi ilə yanaşı, ərzaq məhsullarının idxalının minimum faizə endirilməsinə və kənd təsərrüfatı məhsullarının ixrac imkanlarının genişlənməsinə şərait yaradacaq.

Bir sözlə, bu il Azərbaycanda hərtərəfli inkişaf proseslərində xüsusi rolu olacaq qeyri-neft sektorunda artım payı daha da yüksək olacaq.

"Səs" Analitik Qrupu

23 yanvar 2018-ci il

Naxçıvanda 20 Yanvar faciəsinin 28-ci ildönümünü qeyd edilib

Naxçıvan Muxtar Respublikasında 20 Yanvar faciəsinin 28-ci ildönümü qeyd olunub, şəhər və rayonlardakı şəhidlər xiyabanlarını minlərlə insan ziyarət edib. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, yanvarın 20-də Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talibov Naxçıvan şəhərindəki Şəhidlər Xiyabanına gəlib, "Ana abidəsi"nin önünə əklil qoyub, şəhidlərin xatirəsinə ehtiramını bildirib. Sonra Dövlət Himni səslənib.

Ali Məclisin Sədri şəhidlərin məzarlarını və 1918-1920-ci illər-

za qarşı törədilmiş qanlı cinayəti hər vaxtla gizlətməyə, təqsirkarların adlarının elan olunmasının, onların cəzalandırılmasının qarşısını almağa çalışırdılar. Lakin ümummilli liderimiz Heydər Əliyev xalqın təkidli tələbi ilə ölkəmizdə yenidən siyasi hakimiyyətə qayıtdıqdan sonra faciəyə dövlət səviyyəsində tam siyasi-hüquqi qiymət verildi. 1994-cü ilin fevral ayında keçirilən Milli Məclisin xüsusi sessiyasında 1990-cı il yanvarın 20-də günahsız insanların qəddarcasına qətlə yetirilməsi hərbi təcavüz və cinayət kimi qiymətləndirildi, bu barədə qərar qəbul olundu.

Azərbaycanın müstəqilliyi uğrunda canlarını qurban verənlərin xatirəsi bu gün də yüksək tutulur. "Ən ağır sınaqlara sinə gərmək əzmini bütün dünyaya nümayiş et-

də erməni daşnaqları ilə mübarizədə Naxçıvanın köməyinə gələn qardaş Türk ordusunun şəhid olmuş əsgərlərinin xatirəsinə ucaldılmış abidəni ziyarət edərək tərgüllər qoyub.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin, Nazirlər Kabinetinin, nazirlik, komitə və digər mərkəzi təşkilatların, məhkəmə, hüquq-mühafizə orqanlarının, hərbi hissələrin, elm və təhsil müəssisələrinin, Naxçıvan Şəhər İcra Hakimiyyətinin, ictimai təşkilatların və yaradıcılıq birliklərinin, kütləvi informasiya vasitələrinin, mədəniyyət, səhiyyə və sağlamlıq müəssisələrinin kollektivləri, şəhər sakinləri şəhidlərin əziz xatirəsinə ehtiramla yad ediblər.

20 Yanvar faciəsi müstəqillik uğrunda mübarizə tariximizin ən şanlı səhifəsi, qürur və şərəf tariximizdir. Vətən naminə, müstəqillik naminə şəhid olanlar insan mənəviyyatının ən yüksək zirvəsinə ucalırlar. Ümummilli liderimiz Heydər Əliyev deyirdi ki, "20 Yanvar 1990-cı il Azərbaycanın tarixində ən faciəli gündür. Ancaq, eyni zamanda, o gecə, o gün Azərbaycan xalqı öz qəhrəmanlığını, rəşadətini və şəhidlik zirvəsinə qalxa bilməsini bütün dünyaya nümayiş etdirdi".

1990-cı il yanvarın 19-dan 20-nə keçən gecə Sovet ordusu tərəfindən Bakıda dinc əhaliyə qarşı dəhşətli qırğın törədilib. Faciə zamanı 147 Azərbaycan vətəndaşı

şəhid olub, 744 nəfər yaralanıb və xəsarət alıb. Xalqın müstəqillik arzusunu boğmaq məqsədilə törədilən bu cinayətə ilk dəfə ümummilli liderimiz Heydər Əliyev öz etirazını bildirib, Azərbaycanın Moskvadakı Daimi Nümayəndəliyinə gələrək bəyanatla çıxış edib, faciəni törədənəri kəskin ittiham edərək deyib: "Buraya ən əvvəl ona görə gəlmişəm ki, Azərbaycanın Moskvada kiçik parçası olan Daimi Nümayəndəliyində böyük itkilərə səbəb olmuş faciə ilə bağlı bütün Azərbaycan xalqına başsağlığı verim. İkinci tərəfdən, bu məsələyə öz münasibətimi bildirmək istəyirəm. Azərbaycanda baş vermiş hadisələri hüquq, demokratiyaya, humanizmə və ölkəmizdə elan olunmuş hüquqi dövlət quruculuğu prinsiplərinə zidd hesab edirəm".

20 Yanvar faciəsinin törədilməsində məqsəd bir tərəfdən xalqımızın gözünü qorxudaraq müstəqillik əzmini qırmaq idisə, digər tərəfdən də torpaqlarımızın ermənilər tərəfindən işğalına şərait yaratmaq idi. Ermənilərin faciədən bir neçə gün əvvəl Naxçıvan Muxtar Respublikasına hücumları bunu bir daha təsdiq edir. 1990-cı il yanvarın 18-də Kərki kəndi SSRİ Müdafiə Nazirliyinin 7-ci ordusunun köməyi ilə ermənilər tərəfindən işğal olundu. Muxtar respublikanın ərazi bütövlüyü və vətəndaşlarının həyatı təhlükə altında qaldığından, beynəlxalq Qars mü-

qaviləsinin şərtləri kobud surətdə pozulduğundan Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikası Ali Soveti 1990-cı il yanvarın 19-da "Naxçıvan MSSR-də yaranmış ictimai-siyasi vəziyyət haqqında" tarixi qərar qəbul etdi. Bu qərara əsasən Naxçıvan MSSR Sovet imperiyasının tərkibindən çıxdı. Yanvarın 20-də Bakıda qanlı hadisələrin törədilməsindən bir neçə saat əvvəl isə ermənilər Sədərəyə və muxtar respublikanın digər sərhəd kəndlərinə silahlı hücum etdilər.

1990-1993-cü illərdə Ulu Öndərin rəhbərliyi ilə Naxçıvan Muxtar Respublikası müdafiə olundu, bu qədim diyarın işğalının qarşısı alındı. Həmin dövrdə Ümummilli Liderimiz Naxçıvan Muxtar Respublikasında milli dövlətçiliyimizin

və müstəqilliyimizin əsaslarını işləyib hazırladı. Uğrunda şəhidlər verdiyimiz üçrəngli bayrağımız ilk dəfə Naxçıvanda qaldırıldı, milli birliyimizin və həmrəyliyimizin əsası qoyuldu. Həmçinin Ulu Öndərin rəhbərliyi ilə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisində 20 Yanvar faciəsinə ilk dəfə siyasi qiymət verildi.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin 1990-cı il 21 noyabr tarixli sessiyasında "1990-cı ilin yanvar ayında Bakı hadisələrinə siyasi qiymət verilməsi haqqında" Qərar, 1992-ci il yanvarın 13-də isə "1990-cı ilin yanvar ayında Bakı faciəsi ilə əlaqədar Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Rəyasət Heyətinin bəyanatı" qəbul olundu. Həmin dövrdə ölkəmizə "rəhbərlik" edənlər isə xalqımı-

dirən Azərbaycan övladları 1990-cı ilin yanvarın 20-də xalqımızın qəhrəmanlıq salnaməsinə parlaq səhifə yazdılar", - deyən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev 20 Yanvar şəhidlərinin xatirəsinin əbədiləşdirilməsini, adlarının uca tutulmasını, o cümlədən onların ailələrinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsini daim diqqət mərkəzində saxlayır, bu istiqamətdə mühüm tədbirlər həyata keçirilir.

Müstəqil dövlətçilik ənənələrini bərpa etmək uğrunda aparılan mübarizənin mühüm mərhələsinə təşkil edən 20 Yanvar faciəsi azadlığımızın rəmzi abidəsinə çevrilib. Azərbaycan gəncliyi xoşbəxtlikdir ki, güclü ordusu və qətiyyətli LİDERİ olan ölkədə yaşayır. Bu isə xalqımızın bir daha faciələrlə, soyqırımlarla sınağa çəkilməyəcəyinə tam təminat verir. İllər keçsə də, şəhidlərimizin qanının hədə axmadığını, o qanlar bahasına bugünkü azadlığımızın, müstəqilliyimizin, dövlət quruculuğumuzun, tərəqqimizin bünövrəsinin qoyulduğunu gələcək nəsillər böyük ehtiramla xatırlayacaqdır. Çünki ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin də dediği kimi: "Hər bir şəhid millətin mənəvi ucalığıdır. Şəhidlik milləti yüksəldən, milləti millət edən amillərdən biridir". Həmin gün saat 12:00-da şəhidlərin əziz xatirəsinə bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Şəhidlər xiyabanını, Bakıdakı və regionlardakı xatirə komplekslərini yüz minlərlə insan ziyarət edib

1 990-cı il yanvarın 19-dan 20-nə keçən gecə şəhid qanları ilə Azərbaycanın müasir tarixinə şanlı səhifə yazıldı. 20 Yanvar faciəsi qan yaddaşımızda hüzn və kədər, qürur və qəhrəmanlıq simvolu kimi yer alıb. Xalqımız həmin gecə şəhid olan qəhrəman oğul və qızlarının xatirəsini daim əziz tutur və ehtiramla yad edir. Bu günlər Qanlı Yanvar hadisələrinin 28-ci ildönümü ilə əlaqədar Bakıda, eləcə də respublikamızın hər bir bölgəsində izdihamlı anım mərasimləri keçirilir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, yanvarın 20-də səhər tezdən başlayaraq axşamədək paytaxtımızdakı Şəhidlər xiyabanına axışan on minlərlə insan şəhid məzarları önündən keçərək onların xatirəsinə dərin hörmət və ehtiramlarını ifadə ediblər.

Zaman keçdikcə 20 Yanvarın tariximizdəki yeri və rolu daha aydın dərk olunur. Həmin hadisələr Azərbaycanın suverenliyi, istiqlaliyyəti və ərazi bütövlüyü uğrunda mübarizə rəmzi, azadlığa gedən yolumuzun başlanğıcı kimi dəyərləndirilir. Bu yolda ilk cığıruları məhz 20 Yanvar şəhidləri açıblar. Dövlət müstəqilliyimizin bərpası və suverenliyimiz üçün, ilk növbədə, onlara borclu-yuq.

Bu fikirləri Şəhidlər xiyabanını ziyarət edən hər kəsin dilindən eşitmək olardı. Onlar deyirdilər ki, Qanlı Yanvar faciəsinin səhəri günü ümummilli lider Heydər Əliyevin həyatını təhlükəyə ataraq Azərbaycanın Moskvadakı daimi nümayəndəliyinə gəlməsi, sovet rəhbərliyinin Bakıda törətdiyi qanlı qırğını qətiyyətlə pisləməsi xalqımıza təpər və güc verdi, ona böyük dayaq oldu.

Sonradan Ulu Öndər şəhidlərin xatirəsinin əbədiləşdirilməsi üçün ardıcıl addımlar atdı. Bu siyasəti davam etdirən Prezident İlham Əliyevin Sərəncamı ilə Şəhidlər xiyabanı vahid kompleks kimi yenidən quruldu, "20 Yanvar" dairəsində şəhidlərin memorial abidə kompleksi ucaldıldı. Şəhid ailələri, 20 Yanvar hadisələrində sağlamlığını itirən əlillər dövlətimizin başçısının hərtərəfli qayğısı ilə əhatə olunub.

AZƏRTAC-ın müxbirləri 20 Yanvar faciəsinin ildönümü ilə əlaqədar Bakıda və respublikamızın bölgələrində keçirilən anım tədbirlərinin iştirakçılarından müsahibələr alıblar. Müsahibələri təqdim edirik.

Azər Nəbiyev (Bakı sakini, şəhidlərin dəfn komissiyasının üzvlərindən biri): Şəhidlər xiyabanına tez-tez gəlirəm. Hər dəfə də o günləri yenidən xatırlayıram. Həmin qanlı hadisələrin canlı şahidiyəm. Tankların altında əzilən insanların iniltisi hələ də qulağımdan getməyib. Şəhidlərin bir çoxu tanınmaz hala salınmışdı və onları dəfn etmək çox ağır idi. Lakin bu dəhşətli qırğın xalqımızı sarsıtmadı. İnsanlar üzərinə gələn tankların, avtomatlı əsgərlərin qabağında qaçmadılar. Əksinə, xalqımız yumruq kimi birləşdi, mübarizə yolundan dönmədi və nəhayət, yenidən müstəqilliyə qovuşdu.

Anım mərasimlərinin iştirakçıları: 20 Yanvar Azərbaycanın suverenliyi, istiqlaliyyəti uğrunda mübarizənin başlanğıc nöqtəsi oldu

Həmin gecə şəhidlərimiz öz qanları ilə şərəfli bir tarix yazdılar. 20 Yanvar hadisəsi itkilərimizə görə faciə hesab edilərsə də, bütövlükdə millətimizin tarixinə qızıl hərflərlə yazılmış şərəfli və qəhrəmanlıq tarixidir. Biz bu günü heç vaxt unutmayacağıq. Şəhidlərin xatirəsi hər zaman müqəddəs tutulacaq.

Aidə Tomuyeva (Bakı sakini, 20 Yanvar hadisələrinin şahidi): Şəhidlərimizin xatirəsini yad etmək üçün ailəliklə Şəhidlər xiyabanına ziyarətə gəlmişik. Gənc nəslin bu faciə barədə məlumatlandırılması çox önəmlidir. Ona görə də mütəmadi olaraq uşaqlarımızı Şəhidlər xiyabanına gətiririk.

Dinc əhaliyə divan tutulması, kütləvi terror nəticəsində yüzlərlə günahsız insanın qətlə yetirilməsi sovet rejiminin cinayətkar mahiyyətini bütün dünyaya bir daha nümayiş etdirdi. Həmin gecə zirehli texnika və tankların dinc sakinləri, təcili tibbi yardım maşınlarını necə əzib keçdiyi hələ də gözümün qabağındadır. Nəsillər dəyişəcək, lakin şəhidlərimizin xatirəsi ürəklərdə əbədi ya-

şayacaq. Onlar bizim azadlığımız, müstəqilliyimiz və firavan həyatımız uğrunda canlarını qurban veriblər. 20 Yanvar hadisələri xalqımızın qan yaddaşına əbədi həkk olunub.

Nayidə Nuriyeva (şəhid Bəhruz Nuriyevin anası): 20 Yanvar istiqlal yolumuzda ilk zirvə, milli mənlilik şüurumuzun oyanış günüdür. Bu hadisələr, şəhidlərimizin göstərdiyi qəhrəmanlıq gənc nəslin vətənpərvər ruhda yetişməsinə böyük təsir göstərib.

Mən şəhid anasıyam. Oğlum Bəhruz Nuriyev Qarabağ döyüşlərində qəhrəmancasına həlak olub. O, 1993-cü il iyulun 17-də Ağdərə döyüşlərində 30 erməni yaraqlısını qətlə yetirdi, son nəfəsində düşmənlə döyüşdü. Mənim, eləcə də bütün şəhid analarının yeganə təsəllisi işğal altındakı torpaqlarımızın qaytarılması olardı.

Şəhidlərimizin Azərbaycanın müstəqilliyi, azadlığı və firavan gələcəyi uğrunda tökülən qanları hədəf getməyib. Hər birimiz Şəhidlər xiyabanına gələrkən istər-istəməz

kədərlənirik. Geri qayıdanda isə bu kədər qürur hissi ilə əvəz olunur. Əminəm ki, qədirbilən xalqımız azadlıq və torpaq naminə canlarından keçmiş qəhrəman övladlarını heç vaxt unutmayacaq.

Gülnarə Qəmbərova (Nərimanov rayonunun 212 sayılı orta məktəbin müəllimi): Hər il 20 Yanvar - Ümumxalq Hüzn Günü ilə əlaqədar paytaxt məktəblilərinin, şagird və müəllimlərin Şəhidlər xiyabanına ziyarəti təşkil edilir. Bu, onlar üçün əsl vətənpərvərlik dərסidir. Hər il olduğu kimi, bu il də Azərbaycanın müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda qəhrəmancasına şəhid olan oğul və qızlarımızın məzarlarını ziyarətə öz şagirdlərimlə, onların valideynləri ilə birlikdə gəlmişik. Bu, uşaqların yaddaşında daim qalacaq və onlar şəhidlərimizi heç vaxt unutmayacaqlar.

20 Yanvar haqqında danışanda kövrəlirəm. Bir müəllim kimi, 20 Yanvar günü xalqımızın başına gətirilən müsibəti şagirdlərimə çatdırmağa çalışıram. Şəhidlər xiyaba-

Şəhidlər xiyabanını, Bakıdakı və regionlardakı xatirə komplekslərini yüz minlərlə insan ziyarət edib

nına gələn şagirdlər xalqımızın azadlıq yolunda böyük itkilər verdiyinin şahidi olurlar. Burada mərd Vətən övladlarının uyuduğunu görürlər. Bu ağır-acını Azərbaycan xalqı bu gün də xatırlayır və daim qəlbində yaşadır.

Sultan Əzimzadə (20 Yanvar İctimai Birliyinin sədri): Özlərinə əbədiyyət heykəli ucaldan 20 Yanvar şəhidləri xalqımızın qəlbində həmişə yaşayacaq. Şəhidlər hər cür hörmət və ehtirama layiqdirlər. Həmin faciə zamanı şəhid olanların ailələri və hadisə zamanı yaralananlar dövlətin hərtərəfli qayğısı ilə əhatə olunublar. Son beş ildə şəhid ailələrinə və əillərə 78 mənzil və 107 minik avtomobili verilib. Bundan başqa, Prezidentin Fərmanına əsasən, 20 Yanvar şəhidi fəxri adı alanların ailələrinə 300 manat, həmin hadisələr zamanı əlil olanlara isə əlillik dərəcəsi əsasında asılı olaraq 110 manatdan 165 manatadək aylıq təqaüd təyin edilib. Həmçinin 20 Yanvar şəhidlərinin vaxtilə yaşadıkları bina və mənzillərə onların bəlyəfi vurulub. 20 Yanvar İctimai Birliyi də şəhid ailələrinin qayğı və problemlərinin həllində yaxından iştirak etməyə, onlara lazımı kömək göstərməyə çalışır.

Aybəniz Əliyeva (Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası İnformasiya Texnologiyalar İnstitutunun elmi işçisi): Mən 20 Yanvar hadisələrini öz gözü ilə görənlərdən biriyəm. 1990-cı il yanvarın 19-dan 20-nə keçən gecə fəvqəladə vəziyyət elan edilmədən Bakıya qoşun yeridildi. Yüzlərlə vətəndaşımız amansızlıqla qətlə yetirildi. İmperiya əsgərləri paytaxtımızda, eləcə də bölgələrimizdə 147 nəfəri qəddarcasına qətlə yetirdi. Mənfur sovet rəhbərliyi elə düşünürdü ki, bununla xalqımızın gözünü qorxudacaq, onu azadlıq mübarizəsindən çəkindirəcək. Amma unudurdular ki, bu torpaq tarixboyu qəhrəmanlar yetişdirib. Xalqımızın igid övladları tankın, avtomatlı əsgərlərin qabağında qaçmadılar. Onlar öz canları, qanları bahasına xalqı müstəqillik arzusunə çatdırdılar.

Yaxşı yadımdadır, fəvqəladə vəziyyət rejiminə baxmayaraq, 20 Yanvar şəhidlərinin dəfnində yüz minlərlə insan iştirak etdi, onlar son mənzilə böyük ehtiramla yola salındı. Bu, həm kədərli, həm də qürurverici səhnələr idi.

Erkan Özoral (Türkiyənin Azərbaycandakı səfiri): Azərbaycanın müstəqilliyi yolunda ilk cığırı 20 Yanvar şəhidləri açıblar. Bu danılmazdır. 28 il əvvəl tarixin ən qanlı hadisələrindən biri yaşanıb. 20 Yanvar tarixə qara gün olaraq yazılıb. İllər keçsə də, bu ağır ürəklərdə yaşayır. Biz həmin gün qardaşlarımızı itirdik, onlar vətənləri, inandıqları doğru yol uğrunda canlarını fəda etdilər. Eyni zamanda, Azərbaycanın müstəqilliyinə yol açdılar. Yanvarın 20-də Azərbaycanda xalqın iradəsini, xalqın istəyini susdurmağa, bu istək və iradənin qarşısını almağa çalışanlar elə xalqın birliyi nəticəsində əzildilər. Yanvarın 20-də insanlığa qarşı ağır cinayət işləndi. Bizim üzərimizə düşən borc şəhidlərimizin xatirəsini hər zaman yad etmək, keçmişdən dərs götürərək bu cür hadisələrin bir daha yaşanmaması üçün əlimizdən gələni etməkdir. Yəni düşmənlərimizin qarşısında hər zaman güclü olmalı, on-

ların məkrli addımlarını dəf etməliyik.

İnsanlıq, düzgünlük, ədalət, haqq və vətən sevgisi heç zaman qarşısına sədd çəkilməyəcək çox güclü bir hissdır. Türk millətinin tarixində bir daha belə günlərin yaşanmaması üçün tariximizi bizdən sonrakı nəsillərə ən düzgün və geniş şəkildə çatdırmaq lazımdır.

Yusif Abdullayev ("20 Yanvar" İctimai Birliyinin Lənkəran rayon şöbəsinin sədri): Ötən əsrin 80-ci illərinin sonları və 90-cı illərin əvvəllərində Bakıda olduğu kimi, ölkəmizin bölgələrində də milli azadlıq hərəkatı geniş vüsət almışdı. Həmin günlər Lənkəranda sovet hakimiyyətinə, onun erməni-pərəst mövqeyinə qarşı etiraz mitinqləri keçirilirdi. Sovet ordusu azadlıq mücahidlərinin səsini boğmaq üçün 1990-cı il yanvarın 20-də Bakıda qırğın törətdikdən sonra Azərbaycanın bölgələrinə tanklar yeritdi. Yanvarın 24-də Cəlilabad rayonunda həbslər başlandı, yanvarın 25-də Neftçala rayonunda iki nəfər qəhrəmancasına həlak oldu. Bundan iki gün sonra sovet imperiyası Lənkəran şəhərinə qoşun yeritdi. Sovet hərbiçilərinin burada törətdiyi vəhşiliklər nəticəsində 6 sakin şəhid oldu. Sonra Haftoni meşəsində 5 nəfər xüsusi qəddarlıqla qətlə yetirildi.

Həmin hadisələr zamanı qardaşım Təriyel Abdullayev də şəhid oldu. O, Lənkərandan Bakıya helikopterlə aparılan 45 nəfərdən biri idi. Qardaşımın aqibətini yalnız fevralın 8-də Respublika Dəfn Komissiyası vasitəsilə öyrəne bildik. Məlum oldu ki, qardaşım Bakıya aparılarkən məftillə boğulub və paytaxtda "Salyanski kazarma"nın yanında kimsəsiz kimi küçəyə atılıb. Yanvarın 31-də Şəhidlər xiyabanında "Əli" adı ilə dəfn olub. Bunu öyrəndikdən sonra fevralın 11-də Bakıda qardaşımın dəfn mərasimini keçirdik.

Taleh Hüseynov (Quba sakini, 20 Yanvar şəhidi Rahib Hüseynovun oğlu): Atam Rahib Hüseynov şəhid olan zaman mən keçmiş sovet ordusunun sıralarında xidmət edirdim. O vaxt bizim Azərbaycanda baş verən hadisələrdən, ümumiyyətlə, xəbərimiz yox idi. Mərkəzi televiziyalarda, radioda bu barədə heç nə deyilmirdi. Atamın şəhid olmasını yalnız hərbi xidməti başa vurub qayıtdıqdan sonra bildim. Evimizə döndəndə atamın il mərasimi idi.

Eşitdim ki, atamın olduğu avtomobili "Salyanski kazarma" deyilən yerdə atəşə tutublar. Yaralanmış atamı ağır vəziyyətdə xəstəxanaya aparsalar da, həyatını xilas etmək mümkün olmayıb. O, Quba şəhər qəbiristanlığında dəfn edilib.

Bu gün azad, müstəqil olduğumuzda 20 Yanvar şəhidlərinin böyük rolu var. Onlar xalqımızın mübarizlik simvoluna çevriliblər. Azərbaycanın suverenliyi və ərazi bütövlüyü, azadlığı uğrunda həlak olan şəhidlər qəlbimizdə daim yaşayacaq.

X X X

Xalqımızın müqəddəs ziyarətگاهی olan Şəhidlər xiyabanına insan axınının ardı-arası kəsilmir, şəhid məzarları al qərənfillərə qərq olurdu. Burada yaşanan izdiham qəhrəman Vətən övladlarının əziz xatirəsinə bəslənən sonsuz hörmət və ehtiramı bir daha nümayiş etdirdi.

Kolumbun Amerikaya apardığı Çili bibəri

Qırmızı acı bibər uzun illərdir ki, amerikan hindularının qida rasionuna daxildir. Məşhur səyyah Xristofor Kolumb XV əsrdə Vest-Hində ikinci ekspedisiyası zamanı acı bibərin dadına baxaraq onu "chilli" adlandırır. "Çilli" qədim atsek dilindən tərcümədə "qırmızı" deməkdir. Kolumb onu Amerikaya gətirib və həmin bibər növü oradan bütün dünyaya yayılıb.

AZƏRTAC tibbi nəşrlərə istinadla xəbər verir ki, acılıq dərəcəsinə görə Çili bibərinin bir-birindən fərqlənən bir neçə sortu var. Ona acı dad verən tərkibində olan kapsaisin alkaloididir. Kapsaisin bibərin içərisində olan ağ hissədə və toxumlarda daha çox olur. Həmin maddə patogen mikroorqanizmlərin inkişafının qarşısını alır, immun sistemi möhkəmləndirir, qrip və zökəm kimi infeksiyon xəstəliklərə qarşı orqanizmin dözümlülüyünü artırır, mədədə iltihabi prosesə və xoraya səbəb olan helicobacter pylori bakteriyalarına öldürücü təsir göstərir. Həmçinin kapsaisin çox güclü antioksidantdır, sərbəst radikalları neytrallaşdıraraq onların orqanizmdən xaric olmasını sürətləndirir. Çili bibərinin tərkibində olan həmin maddə selikli qişadakı ağrı reseptorlarını qıcıqlandırır. Beyinə ötürülən impulslara cavab olaraq orqanizmdə tər ifrazını artırır, ağrıları azaldır və əhvali-ruhiyyəni yaxşılaşdırır endorfinlərin sintezi çoxalır. Acı bibər ekstraktından farmakologiyada analgetik preparatlar və plastrların hazırlanmasında istifadə edilir.

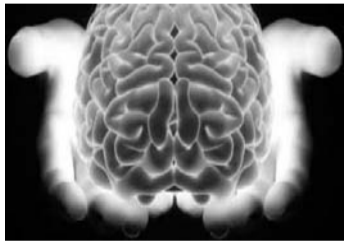

Kapsaisin orqanizmdə yağların oksidləşmə prosesini aktivləşdirir, temperaturu artırır, mübadilə proseslərini sürətləndirir. Dəri altında toplanaraq "portağal qabığı" görüntüsü verən artıq piy toxumasının parçalanmasını asanlaşdırır. Acı bibər orqanizmdə azot oksidin sintezini artırır, qan damarlarına genişləndirici təsir edərək arterial təzyiği azaldır, iltihabi proseslərin qarşısını alaraq damarqoruyucu təsir göstərir, disfunksiyaların qarşısını alır.

Çili bibərinin tərkibində olan kapsaisin şəkərli diabet xəstəliyi olanlarda mədəaltı vəzin qan dövranını yaxşılaşdıraraq insulini sintezini stimule edir, qanda şəkərin və aşağı sıxlıqlı lipoproteinlərin səviyyəsini azaldır.

İnsan beyninin zirvədə olduğu yaş həddi...

ABŞ-da aparılan bir araşdırma beyin funksiyalarının 27 yaşından sonra azalmağa başladığını ortaya çıxarıb. "Qaynarinfo" BBC-ə istinadən xəbər verir ki, Virciniya Universitetindən professor Timoti Saltaus insan beyninin zirvədə olduğu yaşın 22 olmasına baxmayaraq, 20 yaşın sonlarında mühakimə, düşünmə tezliyi və fəzasal vizuallaşdırma bacarığının azalmağa başladığını qeyd edib. Saltaus yaşlanma müddətini gecikdirmək məqsədli terapiyalara gənc yaşlarda başlamaq lazım olduğunu deyib. 18-60 yaş arası 2000 sağlam insan üzərində 7 illik araşdırmanın nəticələri "Yaşlanma Neuro Biologiyası" jurnalında dərc olunub.

Tədqiqata qatılan insanların beyin gücünü yoxlamaq məqsədi ilə onlara "pazzl", verilən sözləri xatırlamağı və hərfli simvollarla hazırlanmış krossvordları həll etmək tapşırılıb. Bu cür testlər hazırda epilepsiya xəstəliyini təyin etmək üçün istifadə edilir. Araşdırmada iştirak edənlərdə ən yaxşı nəticəni 22 yaşda olanlar göstərib. Onlar 12 testdən 9-na düzgün cavab verib. Beynin mühakimə və "pazzl" həll etmədə ən zəif olduğu yaş isə 27 olub. Yaddaş zəifləməsi 37 yaşa kimi özünü qorusa da, ümumi mədəniyyətə bağlı testlərdə isə 60 yaşa kimi olanlar daha yaxşı performans göstərib. Professor Saltaus düşünmə ilə bağlı bacarıqların 20-30 yaş arasında başladığı qənaətinə gəlib.

SƏS

Son səhifə

23 yanvar

Çingiz Hüseynzadə Beynəlxalq Hərbi İdman Şurasının ordeni ilə təltif olunub

Yanvarın 22-də Azərbaycan Milli Olimpiya Komitəsində (MOK) Beynəlxalq Hərbi İdman Şurasının nümayəndə heyəti ilə görüş keçirilib.

MOK-dan AZƏRTAC-a bildırıblər ki, görüşdə nümayəndə heyətinin üzvləri Beynəlxalq Hərbi İdman Şurasının prezidenti, polkovnik Abdullahakim Mohamed İsa Alşino, qurumun prezidentinin xüsusi məsləhətçisi Konstantinos Kousantas, Şuranın Qara dəniz, Balkan və Cənubi Qafqaz ölkələri üzrə koordinasiya ofisinin rəisi Nevzat Varol və Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin Mərkəzi Ordu İdman Klubunun rəisi, Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin Beynəlxalq Hərbi İdman Şurasındakı nümayəndə heyətinin rəhbəri Rəşad Quliyev, həmçinin MOK-un vitse-prezidenti Çingiz Hüseynzadə, baş katib Ağacan Abiyev, beynəlxalq əlaqələr idarəsinin rəisi Anar Bağırov, MOK-un icra aparatının rəhbərinin köməkçisi Həsənağa Rzayev iştirak ediblər.

Görüşdə MOK ilə Beynəlxalq Hərbi İdman Şurası arasında əlaqələrin genişləndirilməsi, təlimlərin keçirilməsi, idmançıların hərbi yarışlara qatılması mövzusunda müzakirələr aparılıb. Beynəlxalq Hərbi İdman Şurasının dəstəyi ilə keçirilmiş yarışlar və uğurlu nəticələr məmnunluqla qeyd edilib. Sonda MOK-un vitse-prezidenti Çingiz Hüseynzadə idmanın inkişafındakı xidmətlərinə görə Beynəlxalq Hərbi İdman Şurasının ordeni ilə təltif olunub.

"Real" "Deportivo"nu 7 qolla məğlub edib

Yanvarın 21-də İspaniya çempionatının 20-ci turunda növbəti oyunlar keçirilib. Turun ən böyük hesablı nəticəsi Madriddə qeyd alınıb. Paytaxt təmsilçisi "Real" öz meydanında "Deportivo"nu 7:1 hesabı ilə darmadağın edib. "Kral klubu"nun heyətində Naço, Beyl və Ronaldo dubl ediblər. Digər qolu isə Modriç vurub. Hazırda Madridin "Real" klubu 35 xalla turnir cədvəlinin 4-cü pilləsində qərarlaşıb. Zidanın yetirmələri digər komandalardan bir oyun az keçiriblər.

Luis Suaresdən "Barselona" tarixində yeni rekord

Uruqvaylı hücumçu Luis Suares "Barselona" futbol klubunun tarixində ən tez 100 qol vuran oyunçu olub. "Barselona" klubunun rəsmi "Twitter" səhifəsində yer alan xəbərə görə, yanvarın 21-də Luis Suares İspaniya çempionatında "Betis" klubu ilə keçirilən oyunda dubla imza atıb. Beləliklə, "Barselona" komandasının heyətində 100 qol vurmaq üçün uruqvaylıya 114 oyun lazım gəlib. İndiyədək Kataloniya klubunda 100 qolu Lionel Messi 154 oyuna, Sesar Rodriqes 159 oyuna, Ladislav Kubala 132 oyuna, Samuel Eto isə 130 oyuna vura bilmişdi. Qeyd edək ki, Luis Suares "Barselona"ya 2014-cü ilin yayında İngiltərənin "Liverpool" klubundan transfer olunub.

Cüdo üzrə açıq Bakı birinciliyinə yekun vurulub

"Sərhədçi" İdman Olimpiya Mərkəzində U-21 gənclər arasında cüdo üzrə açıq Bakı birinciliyinə yekun vurulub. Bakı Şəhər Gənclər və İdman Baş İdarəsindən (BŞGİBİ) AZƏRTAC-a bildırıblər ki, yarışın sonuncu günündə 5 çəki dərəcəsinə mübarizə aparılan cüdoçular arasında paytaxt birinciliyinin qalibləri müəyyənləşib. Gərgin idman mübarizəsi şəraitində keçən yarışda Fuad Abbasov (60 kq), Sabir İsmayılov (73 kq), Fariz Ağayev (90 kq), Elvin Abbasov (100 kq) və Camal Feyziyev (100 kq-dan yuxarı) bütün rəqiblərinə qalib gələrək çempion olublar. Paytaxt birinciliyinin qalib və mükafatçılarına Azərbaycan Cüdo Federasiyası, BŞGİBİ-nin medal və diplomları təqdim olunub. Xatırladaq ki, iki gün davam edən açıq Bakı birinciliyində 32 klubdan 318 gənc cüdoçu (295 oğlan və 23 qız) medallar uğrunda mübarizə aparıb.

Lassana Diarra PSJ-yə keçib

PSJ qış transfer dönəmində heyətini gücləndirib. Apasport.az saytının xarici mətbuata istinadən məlumatına görə, yarımmüdafiəçi Lassana Diarra Paris klubu ilə anlaşılıb. Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin "Əl-Cəzirə" klubu ilə yollarını ayırdıqdan sonra azad agent statusu daşıyan 33 yaşlı futbolçu artıq dünən PSJ-də tibbi müayinədən keçib. Fransa millisinin üzvünün yeni komandası ilə 1,5 illik müqavilə imzalaması gözlənilir. Qeyd edək ki, Lassana Diarra karyerası ərzində "Çelsi", "Arsenal" və "Real" kimi nəhəng klubların formasını geyinib.

Baş redaktor:

Bəhrüz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

**Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov**

**Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 32.**

Şəhadətnamə: № 022492

http://www.ses-news.az

http://www.sesqazeti.az

E-mail: ses@sia.az

Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Buraxılışa məsul: Mətləb Salahov

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin
mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Səs" in komputer mərkəzində yığılır, səhifələnir.
"Azərbaycan" neşriyyatında çap olunur

Qəzetdə AzərTAC, SİA, APA və AZADİFORM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

**Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur**

Tiraj: 5500